Radio24syv
Vester Farimagsgade 41
1606 København V

Att.: Jørgen Ramskov, CEO og chefredaktør

Radio- og tv-nævnet

22. november 2013

Sagsnr. 2013-009080

Ulrike Clade Christensen
Fuldmægtig, cand.jur.

ucc@kulturstyrelsen.dk
Direkte tlf.: 3373 3334

Klage over skjult reklame for "Ubbes Vinhandel" mfl. i "Flaskens Ånd" sendt på Radio24syv

Jan Gindrup har ved e-mail af 20. april 2013 klaget til Radio- og tv-nævnet over skjult reklame for Ubbes Vinhandel m.fl. i programmet "Flaskens Ånd" sendt på Radio24syv den 20. april 2013 kl. 17:00.

Klager har anført, at der i programmet indgår en beskrivelse af "Ubbes Vinhandel" og dennes beliggenhed. Klager har endvidere henvist til, at den omtalte vinhandler har doneret en flaske vin til programmet, og at der i en samtale herom bl.a. indgår bemærkningen: *"Skjult reklame!"* Klager påpeger endvidere, at programmet indeholder omtale af *Dornfelder vin*, dennes producent *Henninger* samt supermarkedskæden *Lidl*. Det er klagers opfattelse, at især vinhandleren har fået unødvendig omtale til gengæld for donationen af vinflasken til programmet.

Beskrivelse
Radio 24syv har i høringssvar af 25. april 2013 henvist til stationens hjemmeside, hvor det påklagede afsnit af "Flaskens Ånd", sendt den 20. april 2013, kan høres.

Programmet har en varighed af ca. 54 minutter.

Programvært Poul Pilgaard Johnsen indleder programmet, som bl.a. handler om filosoffen Søren Kierkegaard. Gæst i programmet er Peter Tudvad, som har skrevet en bog om Kierkegaard. Gæsten har i forvejen oplyst stationen om sin foretrukne vin, som begge drikker af den, mens de taler sammen.

Ca. 5 minutter inde i programmet siger programværten:

"Jeg kan fortælle dig, at jeg drak bedre vin med Joakim Garff, og det var ikke en, han havde valgt, det var en, jeg havde fundet. (…) Det var en Margaux, og det var jo også med tanke på Kierkegaard (…). I dag drikker vi en ydmyg, tysk rødvin, som du har valgt."

Gæsten svarer:

"… Det er kun et udtryk for, at jeg ikke er den helt store vinkender, men jeg elsker vin. (…) Jeg bor i Berlin, og så er det jo oplagt at prøve sig lidt ud i de tyske vine, så jeg har kastet min kærlighed netop på en Dornfelder."

Herpå bemærker programværten:

"Dornfelder, ja, det hedder den, eller rettere det hedder druen, og producenten her hedder Henninger, men det kan jeg fortælle om lige om lidt, men jeg vil lige høre, lad os lige smage på den en gang til. Du har altså valgt den, fordi du rigtig godt kan lide den her vin?"

Herefter forklarer værten om Dornfelder-druen, herunder om dens udbredelse i Tyskland m.v., og bemærker i den forbindelse bl.a.:

"… og omvendt, for forbrugeren er den enormt sådan behagelig, altså virkelig rund, behagelig, god syre, og støder heller ikke nogen fra sig."

Senere oplyser gæsten på værtens spørgsmål herom:

"Jeg køber den i Lidl for at tilstå det. Den koster nærmest ingenting, men jeg blev gudskelov bekræftet i, at det er en ganske udmærket vin af en veninde, som er vinkender…"

Værten forklarer herefter, hvor han fået den flaske vin fra, som begge sidder og drikker. Herved refererer han bl.a. til en bog, som gæsten Peter Tudvad har skrevet om Søren Kierkegaards København.

I den forbindelse siger værten:

"Jeg har fundet denne her på en lille ekspedition inde i det gamle København. (…) Og her står faktisk en af dine bøger, "Kierkegaards København", hvor du går i Søren Kierkegaards fodspor, og som er blevet udgivet for nogle år siden. (…) Jeg trådte mine fodtrin ind i det helt, helt gamle København faktisk, hvor Kierkegaard utvivlsomt har gået, nemlig lige bagved Christiansborg i den gade, der hedder Ny Vestergade, hvor Nationalmuseets hovedindgang ligger. Der på hjørnet, der ligger der en vinhandel. Den hedder "Ubbes Vinhandel", og de havde nemlig en Dornfelder. Fordi Dornfelder er altså ikke særlig udbredt i Danmark, men de importerer denne her Henninger, og det er altså dernedefra, at jeg har fået den. Og den vinhandel: Den er jo meget gammel både at se på udefra, men også, når du kommer ind, altså det er gamle ting. Det ligner sådan en butik fra 1880' erne eller sådan et eller andet og ligger altså på et strøg eller en gade, hvor Kierkegaard utvivlsomt har gået."

Efter en kort diskussion om, hvorvidt Søren Kierkegaard på et tidspunkt boede i samme område, siger programværten:

"Det var meget sjovt at være inde i "Ubbes Vinhandel", fordi for det første, så var det ejeren, det var vistnok i øvrigt ejerens far, fordi jeg tror, han havde solgt forretningen til sønnen, men han var altså derinde. En ældre herre som fortalte om, at han også drev kiosken ovre på Christiansborg i Folketinget og vidste fuldstændig alt om, hvilke former for vin, øl, cigaretter og så videre, at de forskellige politikere, ministre, topembedsmænd og så videre foretrækker. Jeg synes, vi skal skåle for Ubbe, som har doneret denne flaske."

Herpå spørger gæsten:

"Så han har ligefrem doneret den?"

Programværten svarer:

"Det har han nemlig."

Hertil bemærker gæsten:

"Aha. Skjult reklame. Skål."

Herefter drejer samtalen sig bl.a. om Søren Kierkegaards færden på Frederiksberg og gæstens forfatterskab m.v.

Senere i programmet siger værten:

"… Jeg synes i hvert fald, det er ikke stor vin, det her, det er det ikke. Det er ret simpel vin, men til gengæld vil jeg sige, altså, af en simpel vin at være, der er det jo faktisk meget, meget velsmagende, og nu får vi den kold her, jeg har sat den på sådan noget som 12-13 grader, inden du skulle komme, og så glider det jo virkelig lige ned. Den fylder sin ramme godt ud. Den fylder skuldrene i trøjen."

Ved programmets slutning siger værten:

"Skål i Henninger. Jamen, Henninger, det hedder jo producenten her fra Pfalz i den her 2010. Den hedder Karlstadter, kan du se, hvad der står der? Det er skrevet lige så gammeldags som fra antikvariatet."

Gæsten læser op:

"Karlstadter Kobnert Dornfelder Trocken."

Herefter afrunder programværten programmet.

Høringssvar
Radio24syv har i høringssvar af 25. april 2013 oplyst, at "Flaskens Ånd" er et fast samtaleprogram, der sendes hver lørdag på Radio24syv. Stationen har endvidere oplyst, at formålet med programmet ikke er at diskutere vin eller anmelde vin som et selvstændigt element, men at tale sammen over et eller flere glas vin. Radio24syv har henvist til programbeskrivelsen på stationens hjemmeside, hvoraf bl.a. fremgår:

"Når man drikker stor vin, kan man blive bragt gennem alle de grundlæggende eksistentielle følelser i tilværelsen. Fra det ypperste og det skønneste, til det mest dystre og dunkle… Det er det, programmet tørster efter, sammen med gæster som har – eller får – et forhold til vin."

For så vidt angår det konkrete program har Radio24syv anført, at anledningen til programmet var gæsten Peter Tudvads netop udgivne roman om Søren Kierkegaard, 200-året for dennes fødsel samt dennes betydning som filosof.

Vedrørende valget af vin til det konkrete program har Radio24syv oplyst, at Peter Tudvad er bosiddende i Berlin og i den forbindelse har fortalt værten, Poul Pilgaard Johnsen, at han ofte drikker en tysk rødvin, samt at værten derfor har fremskaffet denne vin til programmet.

Radio-24syv har endvidere anført, at det ved lytning af programmet og samtalen mellem værten og gæsten klart fremgår, at omtalen af vinen er et naturligt element i udsendelsen, da der er tale om gæstens valg af vin, og vinen hænger sammen med hans liv i Berlin. Radio24syv har derudover anført, at omtalen af "Ubbes Vinhandel" sker som en del af en samtale om Søren Kierkegaards København og den interviewede forfatters bog om dette emne. Endelig anfører Radio24syv, at den af klager påpegede skålsekvens nærmest har en humoristisk karakter.

Radio24syv er samlet set af den opfattelse, at der ikke foregår nogen anprisning af hverken vinen, idet den bl.a. omtales som billig, eller af "Ubbes Vinhandel", eftersom denne omtales som en gammel vinhandel, der ligner noget fra 1880. Radio24Syv har i den forbindelse henvist til, at der ikke er nogen omtale af vinhandlens øvrige sortiment m.v., udover at den konkrete flaske er en gave.

Det er Radio24syvs opfattelse, at omtalen af druen Dornfelder, vinproducenten Henninger samt Ubbes Vinhandel ikke er i modstrid med reglerne om sponsorering, samt at der ikke tale om produktsponsorering.

Radio24syv har afslutningsvis anført, at omtalen af vinen og vinhandlen i programmet ikke tillægges markant selvstændig betydning, og at omtalen kun optræder kortvarigt i starten af programmet som et element, der udspringer af det emne, værten og hans gæst i øvrigt berører.

Radio- og tv-nævnets vurdering
Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, nr. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 1188 af 28. september 2013, på sit møde den 21. november 2013 behandlet sagen og skal udtale:

Indledningsvis bemærkes, at sagen afgøres efter de på klagetidspunktet gældende regler i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 7. oktober 2011, og bekendtgørelse nr. 338 af 16. april 2011 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber, som ændret ved bekendtgørelse nr. 864 af 23. august 2012 (reklamebekendtgørelsen). De nugældende regler findes i ovennævnte lovbekendtgørelse nr. 1188 af 23. september 2013 og i bekendtgørelse nr. 801 af 21. juni 2013.

I programmet "Flaskens Ånd" omtales bl.a. en Dornfelder vin, vinproducenten Henninger og det nævnes, at gæsten i programmet plejer at købe vinen i Lidl.

Endvidere omtales "Ubbes Vinhandel", og at denne vinhandler har doneret den konkrete flaske vin, som værten og gæsten i programmet drikker af.

Spørgsmålet er herefter, om der er tale om sponsorering for så vidt angår den donerede flaske vin.

Det fremgår af radio- og fjernsynslovens § 79 og den enslydende bestemmelse herom i reklamebekendtgørelsens § 26, at der ved sponsorering af programmer forstås enhver form for ydelse af direkte eller indirekte tilskud til finansieringen af bl.a. programmer i radio og fjernsyn fra en fysisk eller juridisk person, der ikke selv udøver virksomhed ved udsendelse, udbud eller produktion af programmer i radio, fjernsyn eller on-demand audiovisuelle medietjenester, film, fonogrammer m.v., med henblik på at fremme den pågældendes navn, logo, image, aktiviteter eller produkter.

Efter det oplyste blev den i programmet omtalte flaske vin givet som en gave til programværten under dennes besøg i vinhandelen. Radio- og tv-nævnet lægger på den baggrund til grund, at der ikke er tale om sponsorering, jf. definitionen i reklamebekendtgørelsens § 26.

Omtalen af "Ubbes Vinhandel" og den omhandlede vin behandles derfor i lighed med de andre af klager påpegede forhold i henhold til reglerne om skjult reklame.

Radio24syv udøver programvirksomhed på baggrund af programtilladelse til den fjerde FM-kanal. I henhold til § 1, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 5 af 5. januar 2011 om udbud af den fjerde FM-kanal, må reklamer ikke indgå i programvirksomheden på denne kanal.

Det følger af § 72 i radio- og fjernsynsloven og § 3, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen, at reklamer klart skal kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer.

Reklamer, der udsendes i strid med reglerne, udgør skjult reklame.

Det fremgår af Radio- og tv-nævnets praksis på området, som er baseret på reglerne herom i artikel 1, litra j) i direktiv 2010/13/EU, at præsentationer i ord eller billeder af varer eller tjenesteydelser m.v. udgør skjult reklame, når denne fra medietjenesteudbyderen er ment som en reklame og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til sin art. Eftersom det kan være svært at afgøre, hvorvidt en given henvisning m.v. er tilsigtet, er det i henhold til Kommissionens fortolkningsmeddelelse 2004/C 102/02 om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om "fjernsyn uden grænser"[1], berettiget at anvende kriteriet "uberettiget fremhævelse". I den konkrete vurdering kan der således lægges vægt på, hvorvidt en fremhævelse af en vare eller tjenesteydelse m.v. er berettiget under hensyntagen til udsendelsens redaktionelle indhold.

Spørgsmålet er herefter, om der er sket fremhævelser af "Ubbes Vinhandel", den i programmet omtalte Dornfelder vin, vinproducenten Henninger samt supermarkedskæden Lidl.

"Uffes Vinhandel" omtales flere gange og beskrives udførligt i programmet. Endvidere omtales Dornfelder druen, ligesom den konkret smagte vin omtales i indslaget gentagne gange. I den forbindelse beskrives både vinens smag m.v., og vinens producent, Henninger, nævnes flere gange.

På den baggrund finder Radio- og tv-nævnet, at der er sket en fremhævelse af "Ubbes Vinhandel", Dornfelder vin og vinproducenten Henninger.

[1] Direktiv 89/552/EØF, som senere ændret ved direktiv 2010/13/EU om audiovisuelle medietjenester.

Supermarkedskæden Lidl nævnes derimod kun én enkel gang ganske kort som en oplysning om, hvor gæsten plejer at købe vinen. Nævnet finder på denne baggrund ikke, at der er sket en fremhævelse af Lidl.

Spørgsmålet er herefter, om fremhævelserne af (1) "Ubbes Vinhandel" og (2) Dornfelder vinen samt vinproducenten Henninger går ud over, hvad der kan anses for at være redaktionelt berettiget og dermed har karakter af skjult reklame i strid med reglerne herom.

Programmet har efter det af Radio24syv oplyste til formål at diskutere Søren Kierkegaards betydning som filosof, 200-året for dennes fødsel samt gæsten Peter Tudvads forfatterskab, imens der drikkes af en vin, som gæsten har anbefalet.

(1) "Ubbes Vinhandel"
Lytteren oplyses om, at vinen er fremskaffet i "Ubbes Vinhandel", beliggenheden af butikken beskrives, og det nævnes, at flasken er doneret af denne vinhandler. Beskrivelsen af vinhandlen og gengivelsen af den samtale, programværten har ført med indehaveren, har imidlertid en direkte sammenhæng med programmets indhold om bl.a. København i Søren Kierkegaards levetid og gæsten Peter Tudvads forfatterskab. Nævnet finder endvidere, at den sekvens, hvor der skåles for vinhandleren, har en spontan og humoristisk karakter.

Radio- og tv-nævnet finder på den baggrund ikke, at der sket en fremhævelse af "Ubbes Vinhandel", som går ud over, hvad der er berettiget i programmets redaktionelle indhold og formål. Indslaget indeholder derfor ikke skjult reklame for "Ubbes Vinhandel" i strid med reglerne herom.

(2) Dornfelder vinen og vinproducenten Henninger
I programmet omtales endvidere, at det er gæsten, der har anbefalet den vin, som drikkes, og vinens smag og karakter diskuteres. Heri indgår både generelle oplysninger om druesorten Dornfelder samt bemærkninger fra både vært og gæst om vinens smag og kvalitet. Vinen omtales i den forbindelse sagligt, og der indgår bl.a. kritiske bemærkninger. Radio- og tv-nævnet finder derfor, at både omtalen af druesorten Dornfelder samt af den konkret smagte vin indgår på naturlig vis i programmets sammenhæng.

Radio- og tv-nævnet finder endvidere, at der også for så vidt angår fremhævelsen af vinproducenten Henningers navn er tale om en oplysning, som er relevant for lytteren, og som står i naturlig sammenhæng med programmets indhold og formål. Der indgår endvidere ikke øvrige oplysninger om producenten end selve navnet.

Radio- og tv-nævnet finder på denne baggrund heller ikke, at omtalen af Dornfelder vinen og vinproducenten Henninger går ud over, hvad der er berettiget i forhold til og programmets redaktionelle indhold og formål. Programmet indeholder derfor ikke skjult reklame for Dornfelder vinen og vinproducenten Henninger i strid med reglerne herom.

På baggrund af ovenstående har Radio- og tv-nævnet truffet følgende

AFGØRELSE:

Programmet "Flaskens Ånd" sendt på Radio24syv den 20. april 2013 indeholder ikke skjult reklame i strid med § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 338 af 16. april 2011 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber, som ændret ved bekendtgørelse nr. 864 af 23. august 2012 nr. 801.

Mads Bryde Andersen
formand

/ Ulrike Clade Christensen
nævnssekretær

Kopi sendt til:
Klager Jan Gindrup